

The Holy See

XII. PIUSZ PÁPA

Aggodalmak a jelenlegi világesemények miatt

1956. november 10-i rádiószózata

Atyai szívünk aggódik a magyar nép ellen elkövetett gonosztettek miatt, amelyeket azért szenved, mert elkövette azt a „bűnt”, hogy az alapvető emberi jogok tiszteletben tartására törekedett. Ehhez hozzájárul másik aggodalmunk a veszélybe került béke miatt, valamint fájdalmunk, midőn látjuk, hogy megfogyatkoznak azok sorai, akiknek tekintélye, egysége és jóakarata, általános vélemény szerint, sok bizalmat megérdemelt volna a népek közötti igazságosságon és igazi szabadságon alapuló egyetértés folyamatos visszaállítása terén. Ki tagadhatná, hogy a béke és a szabadság ügyében a haladás megkezdett útján jelentős lépések történtek visszafelé, ismét árnyékba borítván a reményeket, amelyek fáradságos munka árán feléledtek, és amelyekre sokféle bizonyíték nyújtott alapot. Nagyon sok vért ontottak ki igazságtalanul. Nagyon sok gyászos esemény, nagyon sok öldöklés történt most váratlanul. A bizalom vékony szála, mely ismét kezdte egyesíteni a népeket, és kissé összefűzni a szíveiket, úgy látszik, elszakadt; gyanú és igazságtalanság vájt még mélyebb elválasztó szakadékot. Az egész világ jogosan rökönyödött meg az erő alkalmazásához való visszatérés gyorsaságának láttán, pedig ezt mindkét fél számtalanszor alkalmatlan eszköznek ítélte a viták eldöntésére és a jog diadalra jutásának biztosítására. Kétségtelen, hogy a világ, felébredve a céltalan erőszak napjainak lázából, megrendült bizalmában, mert az események annak a politikának visszatéréséről tanúskodnak, amely – bár különböző módon – az egyik fél önkényes cselekedetét és a gazdasági érdekeket az emberi élet és az erkölcsi értékek fölé helyezi. Tekintettel az igazságosság és a testvéri szeretet iránti ekkora nemtörődömségre, az embereknek a jövő iránti szkepticizmusára, az egyes emberek gondolatvilága közti nagy eltérésekre, Mi, akik Istentől azt a hivatalt kaptuk, hogy előmozdítsuk valamennyi nemzet jólétét, és Akik erősen hisszük, hogy a béke nem elérhetetlen álom, hanem mindenki által megvalósítható kötelesség; azzal a szándékkal, hogy hozzájáruljunk a béke megmentéséhez egészében és alkotórészeiben – szívből fakadó felhívásunkat intézzük a népekhez: állítsuk vissza a béke útjait, erősítsük meg azok egységét, akik erre vágnak, állítsuk vissza a bizalmat azokban, akik ezt elvesztették. Először is hozzátok szólunk, szeretett embertestvérek, férfiak, asszonyok, értelmiségiek, fizikai munkások, művészek és földművelők, bármely fajtól vagy országból valók is vagytok, mert nektek kell tudomására hozni vezetőiteknek legbensőbb érzéseiteket és igazi törekvéseiteket. A legutóbbi események megerősítették, hogy az emberek – családok és egyesek egyaránt – többre becsülik munkájuk és családjuk nyugalmaát még az annyira óhajtott jólétnél is. Készek ezt

visszautasítani is, ha ennek ára a zsarnokság, vagy a háború kockázata összes következményeivel: a romokkal, gyásszal és halállal együtt. A vallás, a civilizáció és a helyes emberi érzés nevében legyen vége a törvénytelen és brutális elnyomásnak, a háborús terveknek, a nagyhatalmak közti politikai nyomásnak – tehát mindazon dolgoknak, melyek a földi életet a szorongás és a terror szakadékába rántják, megölik a lelket és semmivé teszik a munka és haladás vívmányait. Ez a természet szava. Ezt széltében-hosszában hangosan kell hirdetni és meg kell hallania, el kell fogadnia mindenkinek, akire a nép a hatalom gyakorlatát rábízta. Ha a közhatalom – azon határon belül, ameddig ez az ő kötelessége – nem törekszik legalább a polgárok életét, szabadságát és nyugalomát biztosítani, bármilyen eredményt tud is felmutatni, alapvető célját illetően kudarcot fog vallani. De minden egyéb súlyos gondon túlmenően ránehezednek az emberek gondolataira a magyarországi gyászos események. A világ egyetemes és önkéntes megmozdulása, amelyet a más súlyos eseményekkel való törődés sem képes csökkenteni, megmutatja, mennyire szükséges és sürgető visszaadni a szabadságot az attól megfosztott népeknek. Lehetséges az, hogy a világ közönyösen szemlélje embertestvéreit és magukra hagyja őket, hogy a lealacsonyító rabszolgaság legyen a sorsuk? Magától értetődik, hogy a keresztény lelkiismeret nem veheti semmibe azt az erkölcsi kötelességet, hogy megpróbálja minden megadott eszközzel eredeti állapotába visszaállítani méltóságukat és visszaadni szabadságukat. Nem titkoljuk magunk előtt, hogy milyen kényes ma a viszony az egyes nemzetek és az ezeket magukba foglaló földrészekre kiterjedt csoportosulások között. De hallassa szavát a lelkiismeret, a Teremtő és a testvéri szeretet rendeljen alá még súlyos áldozatok árán is, minden más problémát, minden egyéni érdeket a rabszolgaságba taszított millió emberi élet elsődleges és alapvető problémáinak. Amint lehetséges, kezdjék meg az emberek soraik rendezését és fűzzék szorosra szilárd közös szerződésben mindazokat – kormányokat és népeket egyaránt –, akik ki akarják taposni ezen a világon az Isten fiait megillető méltóság és tisztelet ösvényeit. Ez a szerződés legyen olyan, amely képes tagjait hatásosan megvédeni minden igazságtalan támadás ellen, amely jogaik és függetlenségük ellen irányul. S nem a becsületes emberek hibája lesz, ha azok számára, akik letérnek erről az ösvényről, csak az elszigetelődés sivatagja marad osztályrészül. Talán majd egyszer megvalósul az – és Mi egész szívünkkel erre vágyunk –, hogy a békét és szabadságot őszintén szerető népek tökéletes egysége elegendő lesz arra, hogy belátásra bírja azokat, akik az emberi társadalom legelemibb törvényeit is semmibe veszik és ezzel személy szerint is megfosztják magukat attól a jogtól, hogy az emberiség, az igazságosság és a béke nevében szót emelhessenek. Népeik pedig talán jobban, mint mások, legalább is érezzék szükségességét annak, hogy visszatérjenek és részt képezzenek ismét az emberi családban és egyesüljenek ismét a béke és szabadság ügye érdekében. Béke, szabadság! Eljött az óra, amikor ezek a súlyos szavak nem engednek többé teret a kétértelműségnek. Visszakapták eredeti tiszta jelentésüket, ahogy Mi is mindig értettük azokat és amelyet a természet törvényeiből és a Teremtő akaratának megnyilvánulásából vontak le. Újra és újra mondjátok el ezeket, hangoztassátok és állítsátok működésbe. Vezetőitek hű tolmácsai legyenek igazi érzéseiteknek, igazi törekvéseiteknek. Isten segítsen benneteket, Isten legyen a ti erőőtök. Isten! Isten! Isten! Bárcsak hangzanék ez a kimondhatatlan név, minden jog, igazságosság és szabadság forrása, a parlamentekben, a tereken, az otthonokban, a gyárakban, értelmiségiek, fizikai munkások száján, a sajtóban és a rádióban. Legyen az Isten neve – amely rokonértelmű a békével és a szabadsággal – a jóakarató emberek irányító mértéke, a népek és nemzetek köteleke, a jel, amelyről a közös felszabadulás munkájában a testvérek és munkatársak felismerik egymást. Rázzon fel benneteket az Isten a bódultságtól, szabadítson meg a zsarnokokkal és a háborús uszítókkal való minden bűnrészes kapcsolattól, világítsa meg lelkiismereteket, erősítse meg akaratotokat az újjáépítés munkájára. Mindenekfölött pedig visszhangozzék az Ő Neve a templomokban és a szívekben hatalmas fohászként az Úrhoz, hogy végtelen hatalmával segítsen végrehajtani mindazt, aminek elérésében az emberi erők oly nagy nehézségbe ütköznek. Ezzel az imádsággal, melyet első helyen mindig a Kegyelem Trónusához intézünk, biztosítunk benneteket, szeretett gyermekeink, hogy visszatér a nyugalom és

beragyogja a földet és a lehangolt arcokat, és ez a béke, amely ily nagy megpróbáltatásokon ment keresztül, tisztábban, tartósabban és igazabban kerül ki belőlük.